

MUNI Ústav ARTS klasických studii studií

Ústav klasických studií FF MU

ve spolupráci s Ústavem řeckých a latinských studií FF UK

si dovoluje pozvat zejména studenty středních škol a jejich profesory, ale i ostatní zájemce o antiku, latinský středověk i novověk na čtrnáctý

DE N LATI NY

STŘEDA 18. LISTOPADU 2026

budovy A a B2 FF MU, hlavní areál na Arna Nováka 1

denlatiny.ff.cuni.cz

10.00 Posluchárna B2.13
10.20 Posluchárna B2.13

Zahájení

Peter Pavúk: Trója – co nám Homér neřekl (online přenos z Prahy)

Trójská válka patří k nejslavnějším příběhům antiky – ale odehrála se skutečně? Přednáška nás zavede do Tróje, k jejím hradbám, domům a vrstvám zničení, ale také do světa Mykéňanů a Chetitů. Podíváme se na to, jak se z událostí pozdní doby bronzové mohl postupně zrodit příběh o trójské válce. A protože se Homérův svět stále vrací i na filmová plátna, od archeologie a antické epiky se dostaneme až k nové Odysseji Christophera Nolana a k otázce, proč nás Trója, Achilles a Odysseus fascinují i po více než třech tisících letech.

místnost 11.30–12.15
B2.21 Michal Skřejpek: Otcovražda a její trestání v antickém Římě

Vražda blízkého příbuzného byla a je považována za nejodpornější zločin. Proto také byli v Římě trestáni její pachatelé zvlášť krutým způsobem – zašitím do pytle a vhozením do moře. (online přenos z Prahy)

B2.22 Irena Radová: Pandóra bez skříňky a Achilles bez paty. Dvě detektivky z dějin omylů, autorit a důvěryhodných zdrojů

Na dvou slavných příbězích z antiky si ukážeme, jak snadno mohou vzniknout omyly, které přežijí staletí. Dozvíte se tak, proč se vyplatí číst prameny, znát jazyky a nevěřit ani těm nejsebevědomějším autoritám. A to ani tehdy, když mají tisíce followerů.

B2.23 Dana Stehlíková: Totot jsou dobré pilule...

Odkud putovaly starobylé recepty s exotickými ingrediencemi do středověkých lékáren? Jak dlouho taková cesta trvala a co se na ní mohlo přihodit? Podnikneme pátrání po původu jednoho brněnského receptu a za 45 minut se dostaneme dál, než jezdil slavný Orient express.

B2.24 Jana Steklá: Ženy u Homéra: manžel a rodina na prvním místě

Všichni známe homérské „hrdiny“, ale jakou roli hrály v eposech ženy a co nám to prozrazuje o řecké společnosti? Pokusíme se nahlédnout pod pokličku každodenního života a uvidíme, jaké radosti či obtíže na ženu ve starověku čekaly.

A21 Jana Mikulová – Katarina Petrovičová: Rychlostí koně a silou slova

Jak se dostala v antickém Římě zpráva od vojáka z britského ležení do Říma? Jak vypadal antický dopis? Ukážeme si reálné listy napříč staletími a zkusíme jejich autorům odpovědět pěkně od plic.

B2.11 a foyer Prezence Návštěvníckého centra Mušov – Brána do Římské říše (Archeologický ústav AV ČR, Brno): Prodej replik antických předmětů, suvenýrů a knih, představení nabídky (12.15–13.15)

Prodej publikací Libri Latini, ÚKS a JKF a tematických placek

13.15–14.00 Richard Bott: Buying Fake History: Fakes, Forgeries, and the Antiquities Trade

Since antiquity, people have made, sold, and bought forgeries of ancient artefacts. Let's consider why they were acquired and their impact on the study of the ancient Mediterranean World. (online přenos z Prahy)

Lujza Rippová: Libaniova řečnická škola (workshop)

Studenti řečnictví ve čtvrtém století našeho letopočtu museli přemýšlet nad tím, jakou řeč by pronesl Odysseus v jeskyni Kyklopů, co zdůraznit při oslavě datlové palmy nebo při popisu páva. Zjistíte, jaké cvičné řeči se dochovaly od učitele rétoriky Libania a na co byl při výuce rétoriky kladen důraz.

Michaela Šenková: Party jako když je 500 př. n. l.

Přijďte zjistit, co bylo *symposion* a kde a jak se odehrávalo. Zahrajeme si i řeckou verzi hospodských šipek, především si však ukážeme, že se nejednalo jen o opileckou party, ale že to byla společenská a intelektuální událost pro tehdejší elitu.

Filip Krajník: Trochu latiny a ještě méně řečtiny? Jak antika stvořila Shakespeara

Kolik latiny vlastně Shakespeare uměl a k čemu mu byla? Podíváme se do školy, jakou nejspíš poznal ve Stratfordu, a ukážeme si, jak se z antických příběhů stávalo nové divadlo – a jak se (nejen) díky nim nakonec sám Shakespeare stal klasikem.

14.15–15.00 Martin Bažil: Aeneas, smutný římský Achilles, Hektór a Odysseus

Vergilius ukládá Aeneovi spoustu úkolů: má založit Řím, po vzoru řeckých héraů se stát národním hrdinou a nebýt přitom patolízalskou figurkou. Jak se s tím básník i jeho hrdina vypořádávají? (online přenos z Prahy)

Petra Mutlová – Pavel Ševčík – Zuzana Čermáková Lukšová: Středověký messenger: S Kapistránem na cestách (workshop)

V této interaktivní hře se stanete součástí komunikační sítě středověkého kazatele a pokusíte se doručit jeho dopis i přes různá nebezpečí. Na vlastní kůži pocítíte, proč se informace šířily pomalu, drazé a nejistě.

Adéla Velátová: Tíha matematiky: kolik musel unést středověký student

Jaké znalosti a počtářské dovednosti byly nutné k tomu, abyste mohli vystudovat středověkou univerzitu? Přednáška se zaměří na výuku matematiky na pražské univerzitě a zejména na to, co mohli mít tehdejší studenti společného s vámi.

Martijn A. Wijnhoven: Do Hollywood's Roman soldiers match reality?

Archaeological discoveries in the Czech Republic reveal what the Roman army was doing north of the Danube and what its soldiers actually wore. We will see how even a tiny single object can help solve a much bigger historical puzzle.

Martina Vaníková a studenti ÚŘLS: Interrogata in caupona (antický pub kvíz)

Odysseu znáte. Opravdu? A Íliadu? A co Aeneidu? Utvořte čtyřčlenné týmy a pusťte se do souboje ve znalostech antických epů. Na nejlepší čekají vavříny a nehynoucí sláva!